

**TOSHKENT DAVLAT IQTISODIYOT UNIVERSITETI HUZURIDAGI
ILMIY DARAJALAR BERUVCHI DSc.03/30.12.2020.I.16.02
RAQAMLI ILMIY KENGASH ASOSIDAGI BIR MARTALIK ILMIY
KENGASH**

TOSHKENT DAVLAT IQTISODIYOT UNIVERSITETI

YUNUSOVA FERUZAXON XODJIAKBAROVNA

**INGLIZ TILINI O'RGATISH JARAYONIDA TALABALARNING KASBIY
KOMPETENSIYASINI MOBIL TEXNOLOGIYALARI YORDAMIDA
SHAKLLANTIRISH METODIKASI
(iqtisodiyot ta'lim yo'nalishlari misolida)**

13.00.02-Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi

**PEDAGOGIKA FANLARI BO'YICHA FALSAFA DOKTORI (PhD)
DISSERTATSIYASI AVTOREFERATI**

Toshkent - 2025

**Pedagogika fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD)
dissertatsiyasi avtoreferati mundarijasi**

**Оглавление автореферата диссертации
доктора философии (PhD) по педагогическим наукам**

**Contents of dissertation abstract of doctor of
philosophy (PhD) in a pedagogical science**

Yunusova Feruza Xodjiakbarovna

Ingliz tilini o‘rgatish jarayonida talabalarning kasbiy kompetensiyasini mobil texnologiyalari yordamida shakllantirish metodikasi (iqtisodiyot ta’lim yo‘nalishlari misolida)..... 3

Юнусова Ферузахон Ходжиакбаровна

Методика формирования профессиональной компетентности студентов в процессе обучения английскому языку с помощью мобильных технологий (на примере образовательных направлений экономики)..... 25

Yunusova Feruzakhon Khodjiakbarovna

Methodology for developing students’ professional competencies through mobile technologies in english language teaching (on the example of economic areas of education)..... 51

E’lon qilingan ishlar ro‘yxati

Список опубликованных работ
List of published works..... 55

**TOSHKENT DAVLAT IQTISODIYOT UNIVERSITETI HUZURIDAGI
ILMIY DARAJALAR BERUVCHI DSc.03/30.12.2020.I.16.02
RAQAMLI ILMIY KENGASH ASOSIDAGI BIR MARTALIK ILMIY
KENGASH
TOSHKENT DAVLAT IQTISODIYOT UNIVERSITETI**

YUNUSOVA FERUZAXON XODJIAKBAROVNA

**INGLIZ TILINI O'RGATISH JARAYONIDA TALABALARNING KASBIY
KOMPETENSIYASINI MOBIL TEXNOLOGIYALARI YORDAMIDA
SHAKLLANTIRISH METODIKASI
(iqtisodiyot ta'lim yo'nalishlari misolida)**

13.00.02-Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi

**PEDAGOGIKA FANLARI BO'YICHA FALSAFA DOKTORI (PhD)
DISSERTATSIYASI AVTOREFERATI**

Toshkent - 2025

Falsafa doktori (PhD) dissertatsiyasi mavzusi O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasida B2023.3.PhD/Ped5223 raqam bilan ro'yxatga olingan.

Dissertatsiya Toshkent davlat iqtisodiyot universitetida bajarilgan.

Dissertatsiya avtoreferati uch tilda (o'zbek, ingliz, rus (rezyume) Ilmiy kengashning veb-sahifasida (www.tsue.uz) va "Ziyonet" Axborot-ta'lim portalida (www.ziyonet.uz) joylashtirilgan.

Ilmiy rahbar:

Xakimova Muxabbat Fayzievna
pedagogika fanlari doktori, professor

Rasmiy opponentlar:

Ximmataliyev Do'stnazar Omonovich
pedagogika fanlari doktori, professor

Rizkulova Kamola Djummayevna
pedagogika fanlari doktori, professor

Yetakchi tashkilot:

Guliston davlat universiteti

Dissertatsiya himoyasi Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti huzuridagi ilmiy darajalar beruvchi DSc.03/30.12.2020.I.16.02 raqamli Ilmiy kengashning 2025-yil «___» _____ soat _____ dagi majlisida bo'lib o'tadi (manzil: 100066, Toshkent shahri, Islom Karimov ko'chasi, 49-uy. Tel.: (99871) 239-01-49, faks: (99871) 239-41-23; e-mail: tdiu@tsue.uz).

Dissertatsiya bilan Toshkent davlat iqtisodiyot universitetining Axborot-resurs markazida tanishish mumkin (___-raqam bilan ro'yxatga olingan). Manzil: 100066, Toshkent shahri, Islom Karimov ko'chasi, 49-uy. Tel.: (99871) 239-01-49, faks: (99871) 239-41-23; e-mail: tdiu@tsue.uz.

Dissertatsiya avtoreferati 2025-yil "___" _____ kuni tarqatildi.

(2025-yil "___" _____ dagi _____-raqamli reestr bayonnomasi).

G.K. Abduraxmanova

Ilmiy darajalar beruvchi Ilmiy kengash asosidagi bir martalik Ilmiy kengash raisi, i.f.d., professor

O.D. Djurabayev

Ilmiy darajalar beruvchi Ilmiy kengash asosidagi bir martalik Ilmiy kengash kotibi, i.f.d., dotsent

Sh.A. Allayorov

Ilmiy darajalar beruvchi Ilmiy kengash asosidagi bir martalik Ilmiy kengash qoshidagi Ilmiy seminar raisi, i.f.d., professor

KIRISH (falsafa fanlari (PhD) dissertatsiyasi annotatsiyasi)

Dissertatsiya mavzusining dolzarbligi va zarurati. Jahon oliy ta'lim muassasalarida xorijiy tillarni o'qitishda shaxsga va kasbiy rivojlanishga yo'naltirilgan mobil texnologiyalarga asoslangan kompetensiyaviy tizimlar va yondashuvlar tatbiq etilmoqda. Zamonaviy sanoat ishlab chiqarishida talabalarni iqtisodiyot, ijtimoiy soha, ta'lim, texnika va texnologiyalar sohasidagi innovatsiyalar bilan tanishtirish va shu asosda ularda kasbiy ko'nikmalarni shakllantirishga yo'naltirilgan amaliyotga yo'naltirilgan ta'lim loyihalari amalga oshirilmoqda.

Jahonning yetakchi ilmiy tadqiqot markazlarida xorijiy tillarni o'qitish vositasi sifatida mobil texnologiyalardan foydalanish, talabalarning kasbiy kompetentligini rivojlantirish va takomillashtirish, ta'lim tizimini modernizatsiyalash bo'yicha tizimli tadqiqotlar olib borilmoqda. Bu jarayon kompetensiyaviy yondashuvga asoslangan davlat ta'lim standartlarini takomillashtirish, ta'lim samaradorligini oshirishga xizmat qiladigan innovatsion yechimlarni ishlab chiqish bilan chambarchas bog'liq. Jahon tajribasi shuni ko'rsatadiki, ta'lim jarayonining mazmuni, o'qitish usullari va o'quv-metodik ta'minotini takomillashtirish, ta'limni amaliy faoliyat sohalari bilan uyg'unlashtirish orqali talabalarda ijtimoiy, kasbiy va ijodiy vazifalarni hal qilish qobiliyatlarini shakllantirishga alohida e'tibor qaratilmoqda.

Respublikamizda so'nggi yillarda oliy ta'lim sohasida xorijiy davlatlar tajribalarini inobatga olib ingliz tilini o'rgatish jarayonida mobil texnologiyalar orqali talabalarning kasbiy kompetensiyasini shakllantirishning umumiy, xususiy va lokal, biogen, sotsiogen, psixogen texnologiyalarini ta'lim-tarbiya jarayonlariga tatbiq etishning me'yoriy asoslari yaratilmoqda. "Mamlakatimiz uzluksiz ta'lim tizimini yanada takomillashtirish, mehnat bozorining zamonaviy ehtiyojlariga mos yuqori malakali kadrlar tayyorlash siyosatini davom ettirish"¹ ustivor vazifa sifatida belgilangan. Bu o'z navbatida xorijiy tillarni o'rgatish jarayonida talabalarning kasbiy kompetensiyasini mobil texnologiyalari yordamida shakllantirishning didaktik imkoniyatlarini kengaytiradi.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019 yil 8 oktyabrdagi PF-5847-son "O'zbekiston Respublikasi oliy ta'lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi, 2020 yil 29 oktyabrdagi PF-6097-son "Ilm-fanni 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi, 2017 yil 30 iyundagi PF-5099-son "Respublikada axborot texnologiyalari sohasini rivojlantirish uchun shart-sharoitlarni tubdan yaxshilash chora-tadbirlari to'g'risida"gi farmonlarida va 2017 yil 20 apreldagi PQ-2909-son "Oliy ta'lim tizimini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori hamda Vazirlar Mahkamasining 2021 yil 15 iyundagi 373-son "Raqamli iqtisodiyot va elektron hukumatning rivojlanish holatini reyting baholash tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi, 2017 yil 11 avgustdagi 610-son "Ta'lim muassasalarida chet tillarni o'qitishning sifatini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarorlari va O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021 yil 19 maydagi PQ-5117-son "O'zbekiston Respublikasida

¹ O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2012 yil 21 fevraldagi "O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha Harakatlar strategiyasi to'g'risida"gi PF-4947-sonli Farmoni.

xorijiy tillarni o'rganishni ommalashtirish faoliyatini sifat jihatidan yangi bosqichga olib chiqish chora-tadbirlari to'g'risida" qarorlarida belgilangan vazifalarning ijrosini ta'minlashda ushbu dissertatsiya ishi muayyan darajada xizmat qiladi.

Tadqiqotning O'zbekiston Respublikasi fan va texnologiyalar taraqqiyotining ustuvor yo'nalishlariga mosligi. Mazkur tadqiqot respublika fan va texnologiyalar rivojlanishining "Axborotlashgan jamiyat va demokratik davlatni ijtimoiy, huquqiy, iqtisodiy, madaniy, ma'naviy-ma'rifiy rivojlantirishda, innovatsion g'oyalar tizimini shakllantirish va ularni amalga oshirish yo'llari" ustuvor yo'nalishiga muvofiq bajarilgan.

Muammoning o'rganilganlik darajasi. Respublikamizda chet tillarni o'qitishda talabalarining o'quv-biluv faoliyatini innovatsion metodlar asosida rivojlantirish: M.Aminov, M.Aripova, L.T. Axmedova, G.X.Bakiyeva²; chet tillarni o'qitish metodikasini takomillashtirish, tarjimon tayyorlashda kasbiy kompetensiyalarni ekvivalentlik hodisasi asosida rivojlantirish: J.J.Jalolov, G.T.Mahkamova, I.M.To'xtasinov³; nofilologik yo'nalishlarda tillarni o'qitish: S.K. Boymatova; mutaxassislik bo'yicha amaliy mashg'ulotlarda bo'lajak chet tili muallimining kasbiy-uslubiy malakalarini shakllantirish masalalari X.T.Mustafayeva, T.K. Sattarov; bojxona va soliq ta'lim yo'nalishlari talabalarining davlat tilida kasbiy muloqot yuritish kompetensiyasini rivojlantirish: G.A.Asilova va M.A.Berdiyeva⁴lar; "kompetentlik" va uning o'ziga xosligi, ilmiy-nazariy asoslari N.A. Muslimov, Sh.S. Sharipov, O.A.Qo'ysinov, N.N. Karimova⁵lar ilmiy izlanishlar olib borishgan.

Talabalarda kasbiy kompetensiyani shakllantirish bo'yicha tadqiqotlar I.A. Zimnyaya, I.V. Robert, A.V. Xutorskoy, V.D. Shadrikov, N.M. Lebedeva, E.V. Livskaya, A.A. Pribitkova, A.P. Sadoxin, V.V. Safonova, T.G.

² Aripova M. Ingliz tilini o'qitishda zamonaviy pedagogik texnologiyalardan foydalanish. (Elektron manba) cyberleninka.ru/article/n/ingliz-tilini-itishda.; Axmedova L.T. Дистанционное обучения как инновационная образовательная технология // Материалы международной научно-практической конференции / Инновации в преподавании иностранных языков: вопросы и перспективы. - Нукус, 2019. -С. 14-16.; Бакиева Г.Х., Башатова Н.А. Использование современных методов контроля знаний языка для повышения мотивации учебной деятельности студентов. Проблемы многоуровневой подготовки специалистов и современные методы контроля знаний студентов.- Т., 1993-С.63-65.

³ Жалолов Ж.Ж. Чет тили ўқитиш методикаси. –Тошкент: Ўқитувчи, 1996. –368 б.; Иванова Е.В. Работа старшеклассников с различными информационными источниками. // Иностранные языки в школе 2019 - №6 - С.41.; Makhkamova G.T., Alimov Sh. S., Ziyayev A.I. Innovative pedagogical technologies in the English Language Teaching. – Т., 2017. – 232 p.; To'xtasinov I.M. Tarjimon tayyorlashda kasbiy kompetensiyalarni ekvivalentlik hodisasi asosida rivojlantirish.: Avtoref: diss.dokt. ped. nauk. – Tashkent, 2018. - 23 b.

⁴ Boymatova S.K. Terminlarni o'rganishda tibbiyot talabalari o'rtasida o'quv va kasbiy aloqa sohasida kommunikativ kompetensiyani rivojlantirish. -Toshkent, 1993. -48 b.; Mustafayeva H.T. Ingliz tili grammatikasini ijtimoiy-gumanitar fakultetlar talabalariga o'rgatishning lingvometodik xususiyatlari: ped.fan.nomzodi.-Samarqand: 2003. - 140 b.; Sattarov T.K. Mutaxassislik bo'yicha amaliy mashg'ulotlarda bo'lajak chet tili muallimining kasbiy-uslubiy malakalarini shakllantirish (ingliz tili materialida):Diss. ped.fan.dok. -T.: 2000. -329b.; Asilova G.A. Bojxona va soliq yo'nalishlari talabalarining davlat tilida kasbiy muloqot yuritish kompetensiyasini rivojlantirish (rus guruhlarida): ped. fan. doktori (Doctor of Science)... dis.-T.,2017.- 291b.; Бердиева М.А. Формирование профессиональной компетенции студентов-юристов средствами русского языка (на материале устной речи): Т.:дисс....канд. пед. наук., 2009.-С. 168.

⁵ Muslimov N.A., va boshqalar. Kasb ta'limi o'qituvchilarining kasbiy kompetentligini shakllantirish texnologiyasi/ Monografiya. –T.: "Fan va texnologiya" nashriyoti, 2013.; Sharipov Sh.S. Kasbiy ta'lim pedagogikasi.–T.:TDPU, 2005.– 54 b.; Qo'ysinov O.A. Kompetentli yondashuv asosida bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy-pedagogik ijodkorligini rivojlantirish texnologiyalari. Diss.–2019, 237 b.; Muslimov N.A., N.Karimova. Kasb ta'limi o'qituvchilarining amaliy kompetentligini shakllantirish texnologiyasi. Toshkent, «Iqtisodiyot» nashriyoti, 2012 yil, 4 б.т.

Stefanenko⁶lar tomonidan olib borilgan. Raqamli ta'lim, raqamli didaktika, D.Buckingham, A.T. Tulgar, W.Richardson, D.Makkeland, H.Crompton, I.H.Fuchs⁷ kabi pedagog-psixologlarning tadqiqot ishlarida o'z aksini topgan.

Tadqiqotning dissertatsiya bajarilgan oliy ta'lim muassasasining ilmiy-tadqiqot ishlari rejalari bilan bog'liqligi. Dissertatsiya tadqiqoti Jizzax politexnika instituti ilmiy-tadqiqot ishlari rejasining OT-F1-049-raqamli "Talabalarda assertiv xulqni shakllantirishning ijtimoiy-psixologik xususiyatlari" mavzusidagi grant loyiha doirasida bajarilgan (2017-2021 yy.).

Tadqiqotning maqsadi ingliz tilini o'rgatish jarayonida talabalarining kasbiy kompetensiyasini mobil texnologiyalari yordamida shakllantirish metodikasini takomillashtirish bo'yicha tavsiyalar ishlab chiqishdan iborat.

Tadqiqotning vazifalari:

ingliz tilini o'rgatish jarayonida mobil texnologiyalari yordamida talabalarining kasbiy kompetensiyasini shakllantirish metodikasining didaktik imkoniyatlarini aniqlash;

mobil texnologiyalari yordamida talabalarining ingliz tilidan nutq qobiliyatlari va til ko'nikmalari shakllantirish modelini takomillashtirish;

ingliz tilini o'qitishda talabalarining kasbiy kompetensiyasini mobil texnologiyalari yordamida shakllantirishning metodikasini takomillashtirish;

ingliz tilini o'rgatish jarayonida talabalarining kasbiy kompetensiyasini shakllantirish metodikasini samaradorligini takomillashtirish.

Tadqiqotning obyekti sifatida ingliz tilini o'rgatish jarayonida talabalarining kasbiy kompetensiyasini mobil texnologiyalar yordamida shakllantirish metodikasi takomillashtirish jarayoni bo'lib, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, Farg'ona davlat universiteti va Andijon qishloq xo'jaligi va agrotexnologiyalar institutlarining Iqtisodiyot va Raqamli iqtisodiyot ta'lim yo'nalishlarining 1 va 2-kurs talabalaridan jami 405 nafar respondentlar ishtirok etgan.

⁶ Зимняя, И. А. Ключевые компетентности как результативно-целевая основа компетентного подхода в образовании. Авторская версия. М.: Исследовательский центр проблем качества подготовки спец., 2004.; Роберт И.В. Информация и информационное взаимодействие, их место и роль в современном образовании // Мир психологии. 2010. № 3. С. 54-67.; Хуторской, А. Ключевые компетенции: технология конструирования // Народное образование. 2003. - №5. - С.55-61.; Шадриков В.Д. Интеллектуальные операции. М.: Логос, 2006.-С. 108.; Лебедев О.Е. Компетентностный подход в образовании // Школьные технологии.-2004. №5. С.3-12.; Ливская Е.В. Мобильное обучение иностранному языку: Теория, методология и практика внедрения в вузы // Актуальные проблемы гуманитарных и естественных наук. 2013. № 1. С. 199-202.; Прибыткова А.А. Методика формирования навыков произношения у студентов на основе мультимедийных программ (английский язык); Дис. ... канд. пед. наук. Москва: МГГУ, 2013.; Садохин А.П. Этнология: Учебник для вузов по гуманит. спец-тям и напр. / А.П. Садохин, Т.Г. Грушевицкая. М.: Academia, 2001. - С.303.; Сафонова В.В. Коммуникативная компетенция: современные подходы к многоуровневому описанию в методических целях / О чем спорят в языковой педагогике. М.: Евро школа, 2004.-С. 234.; Стефаненко Т.Г. Этническое самосознание, этничность, этническая идентичность -соотношение и содержание понятий // Теоретические проблемы этнической и кросс-культурной психологии: материалы Международной научной конференции, 29-30 мая 2008 г.: в 2 т. Т. 2 / отв. ред. В.В. Гриценко. Смоленск: Универсум, 2008. С. 172-182.

⁷ D.Buckingham. Defining digital literacy – What do young people need to know about digital media? Nordic Journal of Digital Literacy; (2006).; Tulgar A.T. The role of pragmatic competence in foreign language education // Turkish Online Journal of English Language Teaching (TOJELT). 2016. Vol.1(1). - Pp.10–19.; Richardson W. Weblogs in the English classroom: More than just chat // English Journal. 2003. № 3. Pp. 57-64.; D.Makkeland. Мотивация человека. СПб., 2007.; Crompton H. A historical overview of mobile learning: Toward learner-centered education. In Z. L. Berge & L. Y. Muilenburg (Eds.), Handbook of mobile learning (pp. 3-14). Florence, KY: Routledge, 2013.; I.H Fuchs. Prospects and possibilities of the Digital Age (Philosophy, communications technology), March 2001. Proceedings of the American Philosophical Societyheld at Philadelphia for promoting useful knowledge. Vol.145(1): Pp. 45-53

Tadqiqotning predmeti ingliz tilini o'qitish jarayonida talabalarning kasbiy kompetensiyasini mobil texnologiyalari yordamida shakllantirish metodikasini takomillashtirish shakl, metod va vositalari tashkil etadi.

Tadqiqotning usullari. Tadqiqot jarayonida oliy ta'lim muassasalaridagi ilg'or pedagogik tajribalarni o'rganish, muammoga oid ilmiy adabiyotlar, maqsadli pedagogik kuzatish usuli, sotsiometrik metodlar (anketa, intervyu, suhbat, test); pedagogik tajriba-sinov, natijalarni matematik va statistik tahlil etish usullaridan foydalanildi.

Tadqiqotning ilmiy yangiligi:

ingliz tilini o'rgatish jarayonida talabalarning kasbiy kompetensiyasini mobil texnologiyalari yordamida shakllantirishning pedagogik imkoniyatlari sinxron va asinxron aloqa ta'sirchanligini oshirishga qaratilgan kognitiv faoliyat trayektoriyasini prognostik shakllantirish hamda interaktiv didaktik resurslardan foydalanish natijadorligini uzluksiz oshirib borish asosida aniqlashtirilgan;

ingliz tilini o'rgatish jarayonida talabalarning kasbiy kompetensiyasini mobil texnologiyalari yordamida shakllantirish modeli mobil podkastlar, blog texnologiyasi va shaxsga yo'naltirilgan yondashuvlarning integrativ xususiyatlarini ta'limiy maqsadlar mazmuniga uyg'unlashtirish hamda real hayotdagi doimiy aloqalarga mos tarzda yangi didaktik maqsadlarni til va tahlil yaxlitligini maqsadli belgilash asosida takomillashtirilgan;

ingliz tilini o'rgatish jarayonida talabalarning kasbiy kompetensiyasini mobil texnologiyalari yordamida shakllantirish mazmuni moslashuvchan-kommunikativ madaniyat va kasbiy ko'nikmalarni nostandart vaziyatlarda shaxsiy ehtiyojlarning regulativ o'quv harakatlarining subyekt-subyekt munosabatlarida namoyon bo'lishiga ko'ra tahliliy aniqlash asosida takomillashtirilgan;

ingliz tilini o'rgatish jarayonida talabalarning kasbiy umumiy kommunikativ qobiliyatlar integratsiyasini ta'minlashda teskari aloqani amalga oshirishga ustuvorlik berish hamda axborotlarni qayta ishlash mobilligini oshirishning kognitiv mazmunli dasturiy-faol infratuzilmasiga intensiv faoliyatning vizual-simulyativ ta'sirini oshirish asosida takomillashtirilgan.

Tadqiqotning amaliy natijalari quyidagilardan iborat:

ingliz tilini o'rgatish jarayonida talabalarning kasbiy kompetensiyasini mobil texnologiyalari yordamida shakllantirish bo'yicha kasbiy sohada ingliz tilidan amaliy egallash, talabani rivojlantirish, sohaga oid adabiyotlarni tarjima qilish malaka va ko'nikmalarini rivojlantirish, amaliy va nazariy tushunchalarni o'zlashtirish jarayonida kasbiy kompetensiyani shakllantirish mexanizmlari takomillashtirilgan;

talabalarning kasbiy kompetensiyasini mobil texnologiyalari yordamida shakllantirishga qaratilgan iqtisodiyot yo'nalishida ta'lim oluvchi talabalari uchun mo'ljallangan "Basic Business English Grammar" va Xorijiy til "English for Accounting and Finance" o'quv qo'llanmalari yaratilgan;

terminologiyani o'rgatish, realistik kommunikativ ssenariylar yaratish, interaktiv lug'at hamda keys-stadi modullarini o'z ichiga olgan, kontentni talabalarning individual ehtiyojlariga moslab taqdim etuvchi "Mobile English for Accounting and Finance" mobil ilovasi ishlab chiqilgan;

ingliz tilini o'rgatishda talabalarning kasbiy kompetensiyasini mobil texnologiyalari yordamida shakllantirishga qaratilgan mashg'ulotlarda ingliz tilini

o'qitishning metodik ta'minoti yaratilgan va mutaxassislarning kasbiy kompetensiyasini oshirish maqsadida ular uchun dalillarga asoslangan tavsiyalar ishlab chiqilgan.

Tadqiqot natijalarining ishonchliligi. Amalga oshirilgan yondashuvlar va usullar, foydalanilgan nazariy va amaliy ma'lumotlarning rasmiy manbalardan olinganligi, ingliz tilini o'rgatish jarayonida iqtisodchi talabaning kasbiy kompetensiyasini shakllantirishning psixologik-pedagogik imkoniyatlari hamda analitik va eksperimental ishlanmalarning samaradorligi matematik statistika metodlari yordamida asoslangani, olingan natijalar vakolatli tashkilotlar tomonidan tasdiqlangani bilan izohlanadi.

Tadqiqot natijalarining ilmiy va amaliy ahamiyati.

Tadqiqot natijalarining ilmiy ahamiyati shundaki, ingliz tilini o'qitishda talabalarning kasbiy kompetensiyasini mobil texnologiyalari asosida shakllantirishga yo'naltirilgan muayyan pedagogik faoliyat, kasbiy kompetensiyalar darajasini baholovchi mezonlar, mobil texnologiyalari yordamida talabalarga ingliz tilini o'qitish, kasbiy kompetensiya dasturi bo'yicha o'qiyotgan iqtisodchi talabalarning til va nutq qobiliyatlarini baholashni, takomillashtirilgan jarayon modelini amaliyotda qo'llashning pedagogik shart-sharoitlari ishlab chiqilganligi bilan belgilanadi.

Tadqiqot natijalarining amaliy ahamiyati olingan natijalar, ishlab chiqilgan taklif va tavsiyalardan ingliz tilini o'qitishda talabalarning kasbiy kompetensiyasini mobil texnologiyalar yordamida shakllantirishga qaratilgan o'quv-tarbiya jarayonida, ushbu tadqiqot natijalarini ingliz tillari bo'yicha o'quv qo'llanmalari, kurslar va mualliflik dasturlarini ishlab chiqishda, shuningdek, ingliz tillarini o'qitish metodikasi kurslarida qo'llash mumkinligi; seminar mashg'ulotlari, ingliz tilini ikkinchi chet tili sifatida o'qitishda, intensiv kurslarda, o'quv-uslubiy qo'llanma hamda darsliklarni yaratishda, tarjima lug'atlari tuzishda ingliz tili faniga doir fan va o'quv dasturlarini takomillashtirishda keng foydalanilishi mumkinligi bilan belgilanadi.

Tadqiqot natijalarining joriy qilinishi. Ingliz tilini o'qitishda talabalarning kasbiy kompetensiyasini mobil texnologiyalar asosida shakllantirishga oid tadqiqot bo'yicha olingan natijalar:

ingliz tilini o'rgatish jarayonida talabalarning kasbiy kompetensiyasini mobil texnologiyalari yordamida shakllantirishning pedagogik imkoniyatlari sinxron va asinxron aloqa ta'sirchanligini oshirishga qaratilgan kognitiv faoliyat trayektoriyasini prognostik shakllantirish hamda interaktiv didaktik resurslardan foydalanish natijadorligini uzluksiz oshirib borish asosida aniqlashtirish bo'yicha tavsiyalar "Basic business english grammar" nomli o'quv qo'llanma mazmuniga singdirilgan. (O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta ta'lim vazirligining 2021 yil 18 avgustdagi "356"-sonli buyrug'iga asosan o'quv adabiyotining nashr ruxsatnomasi). Natijada, talabalarni oliy ta'lim muassasasi o'quv jarayoniga pedagogik moslashishining ijtimoiy, psixologik va pedagogik omillari takomillashtirishga erishilgan;

ingliz tilini o'rgatish jarayonida talabalarning kasbiy kompetensiyasini mobil texnologiyalari yordamida shakllantirish modeli mobil podkastlar, blog texnologiyasi va shaxsga yo'naltirilgan yondashuvlarning integrativ xususiyatlarini